ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...о Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 65 (6255)
АПРЕЛИИН
3
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Майн урда тээхи мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

...дприятинууд, колхозууд бо... колхозуудта Майн урда тээхи ...өөн үргэнөөр дэлгэржэ бай... ...о ороноймнай олон миллион ...ад бүхы дэлхэйн ажалша... һайндэр — Майн нэгэнние ...й түрэтэйгөөр угтаха гэжэ ...оно. Советскэ хүнүүд ажа... ...а амжалтануудые һайндэр... ...эг болгодог заншалтай юм.

...алистическэ мүрысөөн ма... ...он дотор ёһотой бүгэдэ ара... ...рэг болонхой. Тэрэнэй ... ажахын болон куль... байгуулалтын бүхы һал... ...удта үдэр ерэхэ бүри шэ... ...йхамшагта амжалтанууд ...дана. Ленин — Сталинай ... хүтэлбэри доро со... ...рад дайнай һүүлдэ ажахы ... культураяа һэргээн бодхоо... ...аашадань хүгжөөхэ хэрэг... ...хэтэ илалтануудые түйлаа, ... ажахын гол һалбаринууд ... продукци гаргаха талаар ... урда тээхи хэмжээгээ горь... ...эр үлүүлээ.

...сөөн хадаа социализм ...ын коммунистическэ ме... ...н гэжэ нүхэр Сталин заа... ...йна. Агуухэ Сталинай хэ... ...сэсэн мэргэнээр хэлэһыень ... хүнүүд ажал хэрэг дээрэ ...доор харана. Майн урда ... социалистическэ мүрысөөн... ...адагшад ажалай бүтээсые ...рхэ бүри дээшэлүүлнэ, ...ин бүри ехээр гаргана, ...ень улам һайжаруулна, ...ниин өөрынь үные химда... ...түүхэй эд болон мате... ...дые арбилна. Советскэ ... мүнөөдэр .үсэгэлдэрэйхиһөө ..., үглөөдэр мүнөөдэрэйхи... ...һаар хүдэлмэрилхэ гэжэ эр... ...э. Энэ хадаа ажал хүдэлмэ... ...ури ехэ илалтануудые түйла... ...ай орон дотор коммунизм ...ха хэрэгые улам түргэдхэ... ... арадай зориг бадаруу... ...советскэ патриотизмын эли ...шэ мүн. Һайнаар хүдэлмэ... ... бүримнай Эхэ оромнай ... хүсэтэй, улам үнэр баян ..., ажабайдалнай үшөө һай... ... гэжэ советскэ хүнүүд һайн ...

...ша хүнүүдэй үүсхэлые ар... ...түгжөөхэ бүхы арга болом... ... социализмын орон дотор ...гданхай. Манай орондо ...хадаа нэрэ түрын хэрэг, ал... ...ын хэрэг, баатаршалгын хэ... ...оо. Иимэл хадаа манайда ...риин новаторнууд, мүры... ...түрүүшүүл тон ехэ алдар ... болодог. Иимэл хадань ... бүтээсые дээшэлүүлхэ, ... ехээр гаргаха тушаа үүс... ...ые олониитэ ажалшад үр... ...дэмжэдэг юм.

...й эд арбилжа, түсэбһөө ... продукци гаргаха тухай ...ска коммуна» гэжэ мос... ...гуталай фабрикын комсо... ...ригадир Лидия Корабель... ...ай үүсхэлые дэмжэгшэдэй ...д һара бүри, үдэр бүри ...о. Ажалай эрхим арга дүр...

шэлые шэнжэлхэ, тэрэнние хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрүүлхэ тухай инженер Ковалевой үүсхэл хаа хаанагүй дэмжэгдэнэ. Усть-Баргажанай, Нижне-Ангарска загаһанай комбинадуудта стахановска методүүдые шэнжэлжэ, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэһэнэй ашаар амжалтанууд түйлагдажа байһан тухай һаяхан манай корреспондент мэдээсээ һэн.

Майн урда тээхи мүрысөөндэ хабаадагшад шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана. Энэ хадаа түйлаһан дээрээ һанаагаа амархагүй гэжэ эрмэлзэдэг советскэ хүнүүдэй патриотическа заншал болонхой. Улан-Удын оёдолой фабрикын коллектив нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, хэдэн олон мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үгөө. Энэ фабрикын хүдэлмэришэд мүнөө стахановска вахтада жагсажа, уласхоорондын һайндэр—Майн нэгэн болотор табан һарынгаа түсэб дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Мүнөө тэдэнэр ажалайнгаа бүтээсые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлнэ. Түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд, саашадаа шэнэ уялгануудые абаһан тухай жэшээнүүд бусад предприятинуудташье олон.

Манай парти хадаа ажалшадай социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, тэрэнние хүтэлбэрилхэ, ажахынгаа түсэбүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулха гэжэ һургана.

Майн урда тээхи мүрысөөн дотор түрүүшүүлэй тоо улам олошорно. Тэдэнэрэй үүсхэлые дэмжэхэ, дүй дүршэлыень ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ гээшэ мүнөө тон шухала хэрэг болоно. Тиигэжэл ажал хүдэлмэриин бүхы һалбаринуудта амжалта түйлагдаха байна.

Партийна, советскэ болон ажахын организацинууд ниитэ зоной мүрысөө толгойлон ударидаха, ажахын бүхы һалбаринуудта амжалта түйлаха хэрэгтэ мүрысөөнэй хүсые зорюулха уялгатай. Үйлэдбэриингөө түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэдэг түрүү предприятинуудай хажуугаар, мүн гүрэнэй түсэбые дүүргэдэггүй предприятинууд үсөөн бэшэ бии. Майн урда тээхи мүрысөө дэлгэрүүлэн, гээгдэжэ ябагшадта туһалжа, бултадаа һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадал түйлаха гэһэн зорилго мүнөө табигдана.

Адуу малаа хоролтогүйгөөр ондо оруулха, түл абалгые эрхимээр үнгэргэхэ, хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гэһэн тон харюусалгатай зорилго мүнөө республикымнай хүдөө ажахын урда табигдана. Майн урда тээхи мүрысөөн хадаа энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы колхозниигуудые хабаадуулгын туг доро дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой.

Ажалшадай уласхоорондын һайндэр—Майн нэгэнние шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө бүри хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэе! Советскэ Эхэ оронойнгоо ажахы болон культурын шэнэ дэбжэлтын түлөө тэмсэе!

СССР-эй Гүрэнэй Академическэ Ехэ театрын 175 жэлэй ой тушаа

...рэй Гүрэнэй Академическэ ...трын 175 жэлэй ойтой да... ...улан Москвада юбилейнэ ...ара нээгдээ. Үдэрынь ... коллективэй баярай суг... ...лобо. Олон арбаад на... ...скусствода үгэһэн сце... ...нэй мастернууд, бүхы ... алдаршаһан советскэ опе... балетэй ажал-ябуулагшад, ...удай шэнэ үеын бэлиг ...өлэгшэд, уранзураашад, ...эд, шэрдээшэд, декора... сценын хүдэлмэришэд зал ...рба.

... И. В. Сталин түрүүтэй ...-гэй ЦК-гэй Политбюро ... президиумдэ угаа ехэ дэб...ээр һунгагдаа.

... директор А. В. Соло... элидхэл хэбэ.

Бүхэсоюзна юбилейнэ комитедэй түрүүлэгшэ А. И. Анисимов, ВКП(б)-гэй Свердловско райкомой секретарь В. Д. Яковлев гэгшэд алдарта ойтой дашарамдуулан тус коллективые амаршалаа.

Баярай суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Юбилейнэ хоёр һарын нээгдэһэнэй тэмдэг болгон, Ехэ театрын эрхим спектакльнуудай нэгэн — «Садко» гэжэ Римский-Корсаковой оперо һая театрын гол сценэ дээрэ табигдаа, «Севильский цирюльник» гэжэ Россиниин оперо театрын филиалда шэнээр табигдаба.

(ТАСС).

Коммунизмын барилгада

ЗАПОРОЖЬЕ. Урда-Украинска каналай ба Каховско гидроузелай барилгада зорюулагдан ороной бүхы нютагуудһаа ашаанууд ерэжэл байна. Хүндэтэ захилнуудые дүүргэһэн тухай мэдээсэлнүүд үдэр бүри абтана. Шэнэ барилгануудта болзорһоонь юһэн үдэрөөр урид 100 вагон модон эльгээгдээ гэжэ Калининградһаа мэдээсэбэ. Модо бэлэдхэхэ захил нэгэ һараар урид дүүргэгдээ гэжэ Латвиһаа мэдээсэнэ.

Каховско гидроузелай барилгашад олон бульдозернуудые, скрепернуудые ба бусад машинануудые, стандартна 40 гэрнүүд болон барилгын ехэ материал абаба.

Колонно автомашина ба караван суднонууд үдэр бүри Запорожьеһоо Каховка эльгээгдэнэ. Жэлэй эхинһээ хойшо хэдэн миллион түхэригэй сэнтэй барилгын материалнууд ба элдэб янзын түхеэрэлгэнүүд Сталинска барилгада асарагдаа.

Урда-Украинска каналай трасса дээрэ олон машина ба барилгын материалнууд буулгагдана. «Укрводстрой» хадаа Станиславһаа, Львовһоо ба Коми АССР-һээ гурба мянган кубометр модо абаад байна.

Барилга дээрэ 50 шахуу автомашина, башенна кран, 10 мачтова подъемнигууд, токарна, фрезернэ станогууд ба бусад олон түхеэрэлгэнүүд ерэбэ.

(ТАСС).

Арадай искусствын музей

Москвада, Станиславскиин улицада роспромсоведэй арадай искусствын музей шэнээр нээгдэбэ. Тус музей олон тоото шэнэ зохёолнуудаар баяжаа.

Богородско арадай мастер И. К. Стулов гэгшэ И. В. Сталинай скульптурна дүрбэн метр ехэ фигурые уралан хээд, тэрэнь залай гол дунда табигдаа. Тус скульптура кавказска һамарай модоор хэгдэһэн байна. Челябинска областиин каслинска алдарта мастернууд В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай бюстнүүдые, Советскэ Армиин сэрэгшэдэй, колхозниицануудай, СССР-эй арадуудай түлөөлэгшэдэй фигурануудые уран гоёор шудхан бүтээжэ, музейн зал соо табяа. Эдэнь хүнүүдэй анхарал ехээр хандуулна.

Модо ба яһа һиилэжэ хэһэн ба мүнгэн дээрэ зураһан зүйлнүүд ехэ һонирхол татана. Тиимэ зүйлнүүдые Российска Федерациин хэдэн олон областьнууд ба автономно республикануудай уранһайханай артельнүүд бүтээн гаргадаг байна. Уран һайханаар оёһон зүйлнүүд угаа һонирхолтой. Гоё шулуугаар хэгдэһэн олон зүйлнүүд харагдана.

Тус музей үшөө нэгэ ехэ зал нээхээр бэлэдхэжэ байна.

(ТАСС).

Стахановецууд—ажалай түрүү методүүдэй университедэй багшанар

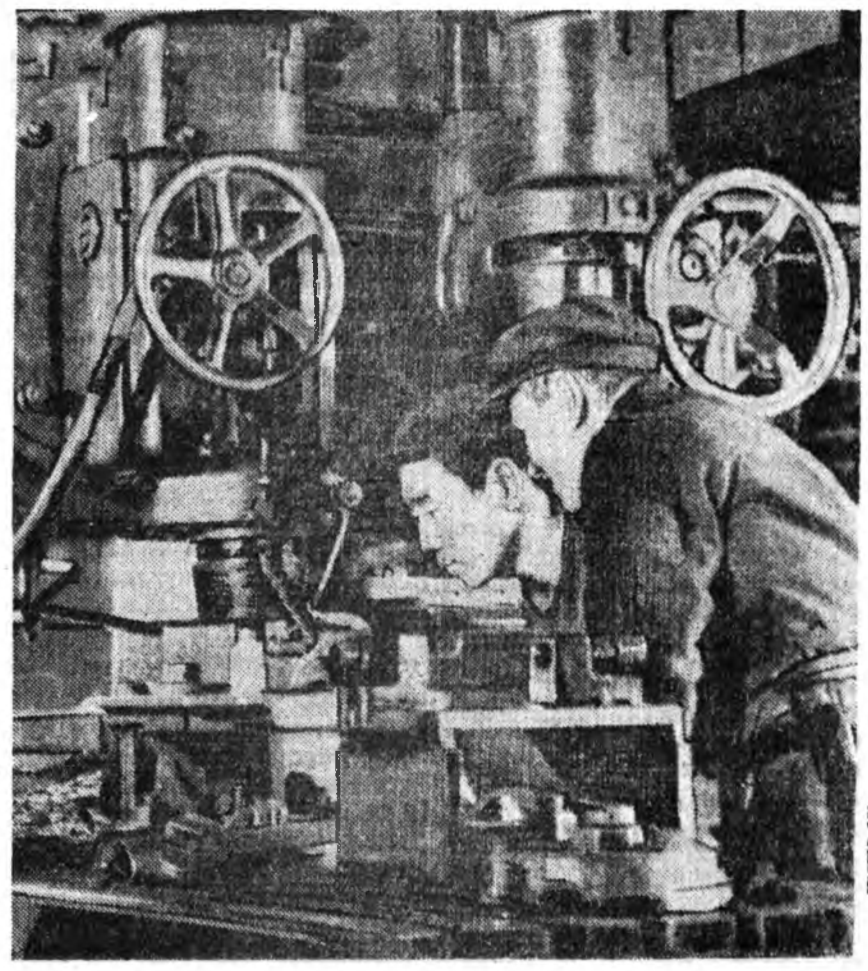
ЛЬВОВ. Ажалай түрүү методүүдэй университедэй бүлэг слесарьнүүд-инструментальщигуудай түрүүшын заняти һаяшаг болоо. Тэрээнние механическа заводой солото стахановец И. И. Знаев хэбэ.

Энэ новаторай нэрэнь городой ажалшадта һайн мэдэгдэхэ болонхой. Уралай, Ленинградай, Москвагай ба Львовой заводуудта лүшэ гаран жэл хүдэлмэрилжэ, нүхэр Знаев баян дүй дүршэл олоһон байна. Өөрынгөө һонин шэнэ конструкци хэрэглэн, жэл бүри 3—5 жэлэй норм̃о дүүргэнэ. Энэ стахановец ажалай амжалтануудайнгаа түлөө Ленинэй орденоор шагнагдаа.

18 слесарьнүүдэй бүлэгые хүтэлбэрилхэ ба багшалхыень Львовой эрхим лекальщик нүхэр Знаевта даалгаһан байна.

Университедтэ багшалхаар «Красный экскаватор» гэжэ киевскэ заводой токарь, Сталинска шангай лауреат В. Семинский, Львовско инструментальна заводой токарь-скоростник К. Карлов ба бусад хабаадуулагдахань.

(ТАСС).

ПВЗ-гэй паровозо-колёсно цехын эрхим фрезеровщик нүхэр В. Подольский сүлөөтэй сагтаа өөрынгөө мэргэжэлдэ залуу кадрнуудые һургадаг байна. Зураг дээрэ: нүхэр Подольский залуу фрезеровщик Семен Васильевта заабари үгэжэ байна.
О. Зенкиин фото.

Квартальна түсэбөө 104 процент дүүргээ

Кабанскын загаһанай заводой хүдэлмэришэдэй дунда Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үдэр бүри үргэдэжэ байна. Партийна болон профсоюзна организацинууд энэ мүрысөөндэ хүдэлмэришэн бүхэнние хандуулхын түлөө агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Мүрысөөнэй ашаар тус заводой коллектив зарим тэды амжалтануудые түйлажа эхилээ. Тиин загаһа бариха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые үшөө мартын 20-до 104 процент дүүргээд, мүнөө хоёрдохи кварталай түсэбые дүүргэжэ эхилээ. Нүхэр Колмаковой бригада квартальна түсэбөө 200 процент, нүхэр Коковиной бригада — 150 процент дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тиихэдэ, зарим загаһашад, жэшээнь, Небаева, Беспрозванных, Дружинин, Дружинина болон бусад үдэрэйнгөө нормонуудые 50 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Профсоюзай заводской комитет мүрысөөнэй ябасые хүтэлбэрилхэһөө гадна, тэрэнэй дүнгүүдые сар болзор соонь гаргажа, түрүүшүүлые показателиин ба хүндэлэлэй доскануудта бэшэдэг болоо.

Н. Тюрнев.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар түгэсхэхэ

☆

Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэнэ

Томодхогдоһон «Коммунизм» колхоз Бичурын аймаг дотор малажалаараа эгээн томо артельнүүдэй нэгэн юм. 8 мянга шахуу малтай энэ колхоз үбһэ тэжээл миил 30 процент бэлэдхэһэн байгаа. Тиигэбэшье, колхозой правлени малайнгаа үбэлжэлтые һайнаар үнгэргэхын тула шухала хэмжээнүүдые эртээнһээ абаагүй.

Үбэлэй түлэг хүйтэн болотор малнуудтаа һогооборшье үбһэ эдюулээгүй дээрэһээнь олон толгой малнуудынь тураһан ба үхэжэ эхилһэн байха юм. Колхозой правлени болбол малаа бүрин бүтэнөөр үбэлжүүлхын тула бии байһан арга боломжонуудаа үбэлэй эхинһээ хойшо хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй. Нарин-Гугай гэжэ нютагтахи залуу малай гүүртын, мүн Дабаата участогай малнууд харууһа муутай дээрэһээ олооро тураһан, үхэжэ эхилһэн байна.

Имагтал һүүлшын үедэ энэ колхозой правлени 100 колхозниигуудые малажал дээрэ ба нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ гаргаһан байна. Колхозой партийна организаци бүхы коммунистнуудаа мүн малажалда гаргаа. Тус колхозой центрын гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, долоонжэлэй һургуулиин һурагшад воскресник эмхидхэжэ, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэнэ. Аймагай центрһээ ерэһэн 12 хүн эндэ хүдэлмэрилэлсэнэ. Колхоз зарим гүүртэнүүдээ сомородхоо. Бэлшээриин зарим газарта халхабша хэгдээ. Элбэг хагдатай бэлшээриин саһые этэжэ, малаа бэлшээнэ. Нэгэ механическа кормозапарник, хэды простой кормозапарник тодхожо, нэмэлтэ тэжээлээ һайтар буйлуулжа эдюулдэг болобо.

А. Захаров.

☆ ☆ ☆

Нютагай үүлтэрэй үнеэнһээ—862 литр

☆

Торийн аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан А. С. Лямичевагай дүй дүршэлһөө

☆ ☆

Анисья Сергеевна Лямичева болбол Торийн аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэдэ һаалишаар 1944 онһоо хойшо хүдэлмэрилжэ, ниилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоо.

Түрүү советскэ биологическа наукын түйлалтануудые, зоотехническэ заабаринуудые өөрынгөө ажал дээрэ үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар нүхэр Лямичева һайн амжалтануудые түйлана. 1950 оной эхеэр социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, нүхэр Лямичева 16 үнеэнһээ 20 тугал абаха ба нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 850 литр һү һааха уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Тэрэ хадаа 16 үнеэнһээ 20 тугал абажа, тэжээһэн ба үнеэн бүриһөө 862 литр һү һааһан байна.

Нүхэр Лямичева түбхын түрүүндэ өөрынгөө ажалда дуратай ба даалһан малаа зүбөөр харууһалдаг, тэжээдэг байна.

Элүүр энхэ тугал абахын ба һү ехээр һаахын тула, тугаллаха үнеэдые зүбөөр харууһалдаг, түрэхэһөөнь 60 хоног урда тээ һаахаяа болидог, үбэлэй үедэ концентрат ба минеральна тэжээлнүүдые эдюулдэг юм.

Түрэхэ үнеэдтэ үбэлдөө сүүдхэ бүри тэжээл иимэ хэмжээтэйгээр үгэнэ:

Һайн шанартай үбһэ 8—10 кгр.
Шэмэтэ тэжээл 12—18 кгр.
Концентрат 1—2 кгр.
Тэжээлэй дабһа 30—50 грамм.

Наратай дулаан үдэр түрэхэ үнеэдые 2—3 часай турша соо бэлшээдэг юм. Үбэлэй сагта 2 дахин уһалдаг. Малаа сэбэр ба гэрэлтэй байрада дэбисхэр һайнтайгаар байлгадаг.

Үнеэнэй тугаллахаһааиь 8—10 хоног урид бэлшээхэеэ болидог. Тиихэдээ үдэр бүхэндэ газаа гаргажа, наранда игаалгадаг юм. Юуб гэхэдэ, газаагуур ябаагүй үнеэн хүндөөр түрэнэ гэжэ нүхэр Лямичева өөрынгөө дүй дүршэл дээрэһээ ойлгоһон байна.

Үнеэнһээ ехэ һү һаахын тула тэрэнние зүбөөр ба дэлэндэхи һүнэйнь дууһатар шабхажа һааха гээшэ тон ехэ удхашанартай. Үдэр бүри үнеэдэй дэлэндэ массаж хэдэг. Үнеэдээ тусхай хэмтэйгээр һаадаг. Үнеэгээ һаахын урда тээ дэлэнгынь бүлеэн уһаар угаажа, сэбэр полотенцээр һайса аршадаг байна. Үнеэ хургаараа һаахада хүхэнүүдынь һуһадаг ба үбшэнтэй байдаг тула хүхыень адхаараа бажуужа һаадаг юм. Иигэжэ һаахада, һаалишанда өөртэнь хүнгэн байдаг ба һүн нэгэ жэгдэхэнээр һаагдадаг байна. Һаажа дүүргээд дахин массаж хэжэ, һаахада, һүнэй эгээл удхэнииинь абтадаг. Ушарынь үнеэнэй дэлэндэхи һүүлшын һүн тон тоһолиг байдаг.

Нүхэр Лямичева үнеэдээ хабарай сагһаа эхилээд намар орой болотор үдэрэй 3 дахин һаадаг. Зунай халуунда һүниин адуулга эмхидхэдэг юм. Ажалдаа имагтал оролдосотой ба шадамараар хандадаг тула хэлэгдэһэн амжалтануудые тэрэ түйлаа. 1950 онһоо урда тээ Андреевэй нэрэмжэтэ колхоздо үнеэн бүриһөө 550—600 литрһээ дээшэ һүн һаагдадаггүй һэн. Харин, 1950 ондо январь-февраль һарануудта нүхэр Лямичевагай 4 үнеэдэй тугаллахадань, уданшьегүй мартын эхеэр ороондо оруулагдажа, тэдэнь 1950 оной ноябрь соо дахин тугаллаа. Иигэжэ, нүхэр Лямичева 1950 ондо өөрынгөө даалһан 16 үнеэнһээ 20 тугал абаһан ба ехэ һү һааһан байна.

В. Мададаев.

Колхоздо туһаламжа үзүүлнэ

Сэлэнгын аймагай Тамчын сомсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малайнгаа үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэнь Гусиное Озеро станциин организацинууд ба эмхи зургаануудай коллективүүд ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. Эндэхи хүдэлмэришэд, албахаагшад, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ба һурагшад олооро колхоздо гаража, нэмэлтэ тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэнэ. Ойрын нэгэ үдэр соо тэдэнэр 628 центнер ожорһо, мүшэр, хагда ба бусад нэмэлтэ тэжээлнүүдые бэлэдхэжэ, колхоздо тушаагаа. Тэрээнһээ гадна, станциин олон организацинууд тус колхоздо 41 хүнние 15 үдэр хүдэлмэрилхөөр эльгээгээ. Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ эндэхи хэлхеэ холбооной отделениин, пожарна охранын, түмэр замай 16-дахи дистанциин ба бусад коллективүүд эдэбхитэйгээр хабаадана.

В. Тигов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Бэеэ даагаад һурагшадта иигэжэ туһалнабди

Манай аймагай партийна организацида 67 коммунистнууд ба партийнабэшэ 7 эдэбхитэд марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудална. Эдэнэй олонхинь партийнэ-советскэ эдэбхитэд ба 7-нь колхознигууд бэйха юм.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Б. Ачитуев «ВКП(б)-тэй түүхын Хуряангы курсые» шудална. Тэрэ хадаа һуралсалай жэлэй эхинһээ хойшо 8—12 бүлэгүүдые үзэжэ дүүргээд, «Большевистскэ парти Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ» гэһэн 13-дахи темэ үзэжэ байна. Тэрэшэлэн лекцинүүдые шагнадаг, консультаци ба хөөрэлдөөнүүдтэ хабаададаг юм. Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр П. Будаев, аймагай мүнгэ нөөсэлгын кассые даагша нүхэр Манзырев «ВКП(б)-тэй түүхын Хуряангы курсын» 7-дохи бүлэгые үзэжэ байна.

Марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалагшадтай 9 консультантнууд хүдэлмэрилнэ. Консультант бүридэ 7—9 хүн даалгагданхай.

Марксизм-ленинизмын түүхэ ба теорие бэеэ даагаад шудалагшадта зорюулжа лекцинүүд уншагдана. «Коммунистическэ партиин манифест» тухай, «Партийна арсалдаанууд тухай тобшоор» гэһэн И. В. Сталинай зохёол тухай, «Юу хэхэб?», «Нэгэ алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ», «Демократическа революцида социал-демократиин хоёр тактика» гэһэн В. И. Ленинэй зохёолнууд тухай лекцинүүд уншагдаа.

Философи шудалагшадта туһаламжа болгон «Диалектическэ материализм — марксистско-ленинскэ партиин үзэл суртал мүн», «Марксистска диалектическэ метод», «Марксистска философско материализм» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаһан байна.

«Политическэ экономиин предмет ба метод», «Товарна үйлэдбэри ба мүнгэнэй үүргэ» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүд политическэ экономи үзэгшэдтэ зорюулжа уншагдаа. Гадна, уласхоорондын байдал тухай 3 лекци уншагдаһан байна. Лекци уншалгада партийна, советскэ эдэбхитэд, партиин айкомой бюрогой гэшүүд ба секретарьнууд хабаадуулагдана. ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд нүхэд Цыденов, Раднаев ба Тенётов политэкономёор, философёор ба уласхоорондын харилсаагаар лекцинүүдые уншаа.

Темэ бүхэнөөр түс түс һурагшадтай ба мүн бүлэг һурагшадтай консультацинууд үнгэргэгдэдэг. Удаань темые үзэжэ дүүргэһэнэй һүүлээр теоретическэ хөөрэлдөөнүүд хэгдэдэг байна.

«Коммунистическэ партиин манифест», «Юу хэхэб?», «Нэгэ алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэһэн Ленинэй зохёолнуудаар, «Марксистска диалектическэ метод», «Товарна үйлэдбэри ба мүнгэнэй үүргэ» гэһэн темэнүүдээр теоретическэ хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

Ямар нэгэн темээр лекцинүүдэй уншагдаһанай һүүлээр, марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалагша бүхэндэ теоретическэ семинарнуудай түсэб ба литературын список үгтэдэг байна.

Теоретическэ хөөрэлдөөнүүдэй болоходо, хүтэлбэрилэгшэнь һурагшадтаа асуудал табидаг Энэ асуудалда ямар нэгэн һурагшын харюу үгэһэнэй һүүлээр дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн эхилдэг юм. Харюусагшын хэлэһэндэ нэмэлтэ хэгдэдэг гү, али толо бэшэ харюунуудта заһабари хэгдэдэг байна Иигэжэ семинарта хабаадагшад бултадаа материалаа зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

Гэхэ зуура, коммунистнуудай бэеэ даагаад һураха ябадалда дутуу зүйлнүүд бии байна. Зарим коммунистнууд политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үшөө харюусалгагүйгөөр хандана. Харгы заһабарилгын таһагые даагша нүхэр Сапельцев «Уласхоорондын харилсаае» бэеэ даагаад шудалха болоһон аад, нэгэшье лекцидэ ябаагүй. Мүн гэртээшье программынгаа ёһоор хүдэлмэрилдэггүй байна. Ветфельдшер коммунист Мариев ВКП(б)-гэй түүхые бэеэ даагаад шудалха байһан аад, үнэндөө юушье хэнэгүй.

Мүн консультантнуудаар томилогдоһон зарим нүхэдүүд коммунистнуудай бэеэ даагаад һураха ябадалда һулаар туһална. Жэшээлхэдэ нүхэд Нехуров, Санжиева гэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэрие бэеэ даагаад һурагшадай үзэһэн темэнүүдые регистрацилгаар хизаарладаг байха юм. Теэд, ВКП(б)-гэй айкомой агитаци ба пропагандын таһаг консультантнуудта зохихо эрилтэ хэдэггүй ба тэдэндэ багаар туһалдаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

ВКП(б)-гэй айком эдэ дутуунуудые ойрын сагта зайсуулжа, бэеэ даагаад марксизм-ленинизмын теори шудалагшадай хүдэлмэрие улам һайжаруулха хэмжээ абажа байна.

Ш. Надмитов, ВКП(б)-гэй Курумканай айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Коммунистнуудай политһуралсалай дутуунууд

Баргажанай аймагай партийна организацида коммунистнуудай политическэ һуралсал үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ һураггүй эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Занятинуудай идейно-теоретическэ хэмжээн ниилээд дээшэлээ. Пропагандистнуудай олонхинь занятинуудтаа һайнаар бэлэдхэжэ, һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэд Ц. Будаев (Уланай хүдөөгэй парторганизаци), Мельников (леспромхозой парторганизаци), И. Максимов (XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парторганизаци) ба бусадай хүтэлбэрилдэг кружогууд болон политһургуулинууд һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Гэхэ зуура, партийна һуралсал эмхидхэлгэдэ горьтойхон дутуунууд бии. Усть-Баргажанай хүдөөгэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, Куйгунска МТС-эй ба бусад зарим парторанизацинуудта кружогууд ба политһургуулинуудай занятинуудынь нэгэтэ бэшэ таһалдадаг, һурагшадынь занятиһаа гээгдэдэг байна. Тиимэһээ программна материалаа үзэлгээр ехэ гээгдэлдэ оронхой. Мүн иимэ баримтанууд Усть-Баргажанай поселково Соведэй Кировэй, Ворошиловай, Сувинска сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудта үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин политһургуулинуудта һураха ёһотой 22 коммунистнуудай 10—12-нь занятидаа ябана. Нэгэ политһургуулинь зүбхэн лэ нэгэдэхи темэ үзэжэ дүүргээ.

Политһургуулинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд ном соо байһан материалые хэлээд лэ занятияа дүүргэдэг, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэдэггүй, нютагай байдалһаа эли тодо жэшээнүүдые абажа харуулдаггүй байха юм. Пропагандистнууд Даненберг, Шелковников гэгшэдэй үнгэргэдэг занятинууд методическа дутуунуудтай байдаг.

Партийна организацинуудай зүгһөө зохихо хиналта хэгдэдэггүй дээрэһээ пропагандистнууд Малыгина, Шелковников, Поздняков гэгшэд элдэб шалтаг бариад, тэдэндэ зорюулагдаһан семинарнуудһаа гээгдэнэ.

Бэеэ даагаад марксизм-ленинизмын теорие шудалагшадай хүдэлмэрие олохон партийна организацинуудай эмхидхэдэггүй ба хинадаггүйһээ боложо зарим коммунистнууд өөһэдынгөө политическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлнэгүй. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд А. Горячих, Воронин ба бусад хоёр жэлэй турша соо «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсын» II—III бүлэгүүдые шудалжа байдаг. Коммунистнууд Шелковников, Сизых энэ һуралсалай жэлэй эхинһээ хойшо «Коммунистическэ партиин манифест» үзэжэ үшөө дүүргээгүй байһаар.

Партийна организацинууд хадаа коммунистнуудай политһуралсалай эдэ ехэнүүд дутуунуудые түргэн зайсуулжа партийно-гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Б. Дымбренов.

Эрийскэ леспромхозой киномеханик П. Дятлов модошодто кинокартина харуулха түсэбөө һара бүри үлүүлэн дүүргэдэг юм. Зураг дээрэ: нүхэр П. Дятлов «Тибигуты» гэжэ участогта шэнэ кинокартина харуулхала ерээ. Стахановецууд: электростанциин механик И. Силиванов, электромоторист П. Непитаев, Калининай нэрэмжэтэ колхозой модошодой бригадын бригадир А. Викулин гэгшэд суглараад, афиша уншажа байна.

М. Минеевэй фото.

Модо урадхуулгада бэлэдхэхэ

«Бурмонголлес» трестын модо урадхуулгын предприятинууд 1951 ондо, үнгэрэгшэ жэлэйхидээ орходоо, 22 процент ехэ модо урадхуулха байна. Энэ даалгабари республикын правительствоор баталагдажа, хуулиин хүсэтэй болонхой.

Модо урадхуулха энэ түсэбые саг болзор сооһь, моносгорщье модо гээнгүйгөөр дүүргэхын түлөө модо урадхуулгын конторонуудай хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн бэлэдхэлэй ба эмхидхэлэй хүдэлмэри эртээнһээ хэхэ уялгатай байһаниинь мэдээжэ. Теэд, «Бурмонголлес» трест, тэрэнэй модо урадхуулгын предприятинууд энэ жэлэй навигацида хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна. Һүүлэй мэдээгээр, модо урадхуулагшадай байха гэр байранууд миил 44 процент заһабарилагдаһан байха юм. Тиихэдэ, гидробарилгын хүдэлмэри 55 процент, механизмуудай заһабари 62 процент, боонуудай заһабари оройдоо 26 процент болгогдоо.

Сэлэнгын, Байкалай, Баргажанай леспромхозууд, Клюевскэ модоной завод модо урадхуулгада илангаяа муугаар бэлэдхэжэ байна. Тус леспромхозууд модо урадхуулагшадай байха гэр байрануудые заһабарилха хүдэлмэрээ эхилээдүй байһаар.

Урадхуулгын сезоной эхилгэр хэдыхэн үдэр үлөө. Трестын, тэрэнэй урадхуулгын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ оной апрелиин 10-һаа хожом бэшэ эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые дүүргэхын түлөө хамаг хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой. Түбхын түрүүндэ, урадхуулагдаха модонуудаа гол горхонуудай эрьедэ зөөбэрилжэ абаашаха хүдэлмэрие шангадхаха уялгатай.

Мүнөө жэлдэ модо урадхуулга дээрэ олохон тооной колхознигуудсезоннигууд хабаадаха байна. Тэдэнэй байха гэр байрануудые һайнаар заһабарилжа, культурна байдалай нормальна услови тэдэнэртэ байгуулха гээшэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй түрүүшын уялга мүн.

Модо урадхуулга дээрэ, илангаяа модонуудые уһа руу табиха, тэрээнһээ татажа абаха хэрэгтэ механизмуудай хүсые дүүрэнээр ашаглаха хэмжээ абаха ёһотойбди. Тиимэһээ механизаторска кадрнуудые олоор бэлэдхэхэ, тэрээндэ урдань хүдэлмэрилһэн кадрнуудые гэдэргэнь абаха шухала.

Модо уһа руу табиха, тэрээнһээ татажа абаха хэрэгтэ механизмуудые ашаглаха талаар нёдондо гарһан алдуунуудаа энэ жэлдэ яашье дабтажа болохогүй.

К. Скворцов.

Модошодые культурнаар хангана

Ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй союзай обкомой нүүдэл киногой ахалагша киномеханик А. Петров ба шофер-моторист Богомолов гэгшэд Баруун Тарбагатайн, Хандагайн, Курбын леспромхозуудаар ябажа, модо бэлэдхэгшэдтэ кинократинануудые һайн шанартайгаар харуулна. Тэдэнэр март һарын түрүүшын хахад соо модошодто «Москваһаа холо», «Плотина» гэһэн фильмэнүүдые 2500 хүндэ харуулаа.

Киногой эхилхын урда тээ лектор нүхэр Семиусов «Каммунизмын агууехэ барилганууд тухай», «Ута наһа наһалхын түлөө тэмсэл» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые модошодто уншаһан байна.

Н. Тюрнев.

Эмхидхэлэй-ниитын худэлмэ[ри] һайжаруулха

«Нютагай Совeдүүдэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриин байдал ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудал Түнхэнэй аймагай Соведэй хоёрдохи сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

—Ажахы ба культурые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ, ажалшадай ажана тэниглэн байдалые улам һайжаруулха хэрэгтэ бүхы хэмжээгээр туһалха ябадал Совeдүүдэй гол зорилго болоно, — гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Удаев элидхэл соогоо тэмдэглэбэ. — Тиимэһээ нютагай Совeдүүдэй ба тэдэнэй гүйсэдкомуудай эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриин олон янзын формо ба методүүд ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн байха ушартай.

Саашань, элидхэлшэ болбол үнгэрһэн зарлалай Совeдүүдэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлһэн байна. Аймагай олохон сомоной ба сельскэ Совeдүүд сессинүүдые зарлахадаа Конституцяар хараалагдаһан болзорнуудые сахидаггүй, бодомжологдоогүй ба олонхидоо хүсэд бэлэдхэгдээгүй асуудалнуудые хаража үзэдэг байгаа.

Совeдүүдэй саг үргэлжын комиссинүүд һулаар худэл...
Үнгэрэгшэ жэлдэ нэгэшье ...
Совeдүүдэй зүбшэн хэл...
асуудалнуудые табяагүй ...
Энэнэй гол шалтагаан юуб...
аймсоведэй гүйсэдком, сом...
ба сельскэ Совeдүүдэй гү...
мууд саг үргэлжын комисс...
хүдэлмэрие залан удариду...
тэдэндэ үдэр бүриин тодо...
һаламжа үзүүлдэггүй бай...

Совeдүүдэй эмхидхэлэй-...
хүдэлмэриин үшөө нэгэн ...
юуб гэхэдэ, депутадуудай ...
ямаршье хүдэлмэри ябуул...
гүй, тэдэнэй ургалта тухай...
рал табигдадаггүй, тэдэнэй ...
шадайнгаа урда тоосохо ...
эмхидхэгдэдэггүй байгаа. Т...
депутадууд Совeдүүдэй ху...
ридэ тон һулаар хабаадад...
һан байна.

Элидхэлшэ ба үгэ ...
аймсоведэй, сомоной болон ...
Совeдүүдэй эмхидхэлэй-нии...
дэлмэриин дутуунуудые элир...
тэй хамта, тэдэ дутуунууд...
суулжа, тус хүдэлмэрие ...
руулха хэмжээнүүд тухай ...
жануудаа хэлэһэн, дурад...
дые оруулһан байна.

Сесси хэлсэһэн асууд...
дэлгэрэнгы шиидхэбэри гар...

Ажалшадай огород тарилга туха[й]

Республикын зарим профсоюзна организацинууд болбол хүдэлмэришэд ба албахаагшадай түс тустаа, хамталаа огород тариха хэрэгые саашадань хүгжөөлгөөр үнгэрэгшэ жэлдэ зарим тэды амжалтануудые түйлаа гэжэ облпрофсоведэй Президиум тэмдэглээ.

Гансахан Улан-Удэ городто 47 мянга үлүүтэй хүн огород тариһан байна. Тэдэнэр гүрэнэй фондын 1512 гектар ба бусад 553 гектар газар дээрэ тарилга хэжэ. 116 мянган тонно хартаабхын, 542 тонно овощиин ургаса хуряажа абаа.

Энэ талаар хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзна организаци һайн үрэ түйлаа. Бүхы хүдэлмэрилэгшэдэйнь 73 процентнь огород тарижа, 160 гектар тарилгаһаа 293 тонно хартаабха ба овощь хуряажа абаһан байна. Мүн Зүүн Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделениин хүдэлмэрилэгшэдэй 83 процентнь огород тариһан байна.

Гэхэ зуура, облпрофсоведэй Президиум хүдэлмэришэд ба албахаагшадай түс тустаа, мүн хамтадаа огород тариха хүдэлмэрие профсоюзуудай зарим областной комитедүүд ба месткомуудай хангалтагүйгөөр эмхидхэһые тэмдэглээ. Гүрэнэй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обком илангаяа һулаар хүдэлмэрилһэн байна. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй оройдоо 22 процентнь огород тарилгада хабаадуулагдаһан байха юм.

Ой модоной ба модо ...
хуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй ...
зай обком ба бусад проф...
организацинууд мүн лэ ха...
гүйгөөр хүдэлмэрилөө.

Бурят-Монголой профсою...
областной соведэй Президиу...
бол профсоюзуудай обл...
районно, фабрично-заводско...
митедүүдые ба местком...
1951 ондо түс тустаа ба ха...
огород тариха ябадалые ...
дань хүгжөөхэ, тэрэнэй түл...
хэрэгтэ шэнэ хүдэлмэриш...
албахаагшадые олоор хаб...
ха гэжэ уялгалһан байна. ...
дээ хүдэлмэришэд ба ал...
шадта, илангаяа Эсэгэ орон...
гаалгын Агуехэ дайнай ...
дуудта, дайнда наһа бар...
рэгшүүдэй гэр бүлэнэртэ ...
рэнгэ, транспорт ба газар ...
да хэрэглэгдэхэ мори ...
хо ябадалдань бүхы ...
туһалха ёһотой. Огород ...
дай тарилгаяа һайн ...
тайгаар хэхын түлөө соц...
ческэ мүрысөө үргэнөөр ...
хэ, газараа яажа элдүү...
тарилгынгаа хойноһоо ...
рууһалха, нэмэлтэ тэжээл ...
гэжэ үгэхэ тухай хөөрэлдө...
цехүүдтэ, клубуудта ба ул...
лангуудта, эмхи зургаануудт...
хидхэхэ шухала. Энэ хөөрэлд...
дые үнгэргэлгэдэ хүдөө ...
мэргэжэлтэдые хабаадуулха ...
тэй.

Малшадай дунда культурна хүдэлмэри һайжаруулха

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн республикымнай культурно-гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие шангадхаба. Малшадые культурна талаар хангахын тулада республика доторнай 86 агит-уранһайханай бригаданууд байгуулагдаа. Гүрэнэй библиотекэнүүдэй фондһоо 200 гаран нүүдэл библиотечкэнүүд эмхидхэгдэжэ, колхозуудта эльгээгдээ. Тэрэшэлэн лекционно-пропаганда зарим тэды һайжаруулагдажа, аймагуудай лекторскэ группанууд ба хүдөөгэй лекторнууд малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ, естественно-научна, хүдөө ажахын ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые болон элидхэлнүүдые хэнэ. Энэ хэмжээ ябуулгада хүдөө ажахын мэргэжэлтэд олоор хабаадуулагдана. Зооветеринарна мэргэжэлтэд малай байра байдалай ба харууһалгын асуудалнуудаар малшадтай хөөрэлдөөнүүдые болон консультацинуудые үнгэргэнэ. Тиигэжэ тэдэнэр малшадта багабэшэ туһа хүргэнэ.

Мухаршэбэрэй аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһаг (даагшань нүхэр Л. Леонов) 2 агитбригада эмхидхэнхэй. Нэгэ бригадань Хонхолойн культурын байшангай директор нүхэр Бурдуковскиин хүтэлбэри доро «Искра» гэжэ томодхогдоһон колхозой малажалай фермэнүүдтэ гаранхай. Нүгөөдэнь (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Викторов) «Победа» гэжэ томодхогдоһон колхозой малшадые культурнаар хангана. Эдэ бригадануудта хүдөө ажахын мэргэжэлтэд оролсонхой.

Тус агитбригадануудай гэшүүд малшадай дунда элдэб темэнүүдээр элидхэлнүүдые, хөөрэлдөөнүүдые хэнэ, уншалга эмхидхэнэ. Тэдэнэр ниитын ашаг шэмэтэ малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ талаар малшадай урда ямар зорилгонуудай байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэнэ. Фермэ бүхэндэ уранһайханай самодеятельностиин концерт табигдана. Агитбригадануудай репертуаргань нэгэ акттай пьесэнүүд, советскэ композиторнуудай дуунууд, хүгжэмүүд болон элдэб танцанууд оролсоно. Малшад тэдэнэй концертнүүдые ехэ һонирхолтойгоор харана. Тэрэшэлэн культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһаг 18 нүүдэл библиотечкэнүүдые эмхидхэжэ, малажалай фермэнүүдтэ эльгээнхэй.

Һүүлэй үедэ Байкало-Кударын аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд малшадай дунда ябуулагдаха культурно-ниитын хүдэлмэрие элитэ һайжаруулһан байна. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһаг хоёр агитбригада эмхидхэжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой малажалай фермэнүүдтэ эльгээгээ. Агитбригадануудай гэшүүд харуулан ойлгуулха агитациин хэрэгсэлнүүдээр, элдэб плакадуудаар, фотомонтажуудаар фермэнүүд дээрэхи улаан булангуудые шэмэн гэёно, выставкэнүүдые эмхидхэнэ. Тэрэшэлэн тэдэнэр ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһа» гаргалсана, ниитэ-политическэ ба малажалда хабаатай темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые, газетэ уншалгануудые эмхидхэнэ.

Тус агитбригадануудые малшад ехэ хүндэтэйгөөр уггана. Тэдэнэр малшадай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэ. Малажалай хүдэлмэрилэгшэд даажа байһан малнуудаа һайнаар харууһалжа, үбэлжэлгые малай хоролтогүйгөөр үнгэргэхэбди гэһэн уялгануудые абана.

Гадна Хэжэнгын, Кабанскын, Тарбагатайн ба бусад аймагуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулһан байна.

Гэхэтэй хамта, энэ шухала хэмжээ-ябуулгые үндэр хэмжээндэ табяагүй аймагууд үшөөл бии. Иволгын, Заиграйн, Сэлэнгын, Курумканай ба бусад зарим аймагуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд малшадай дунда культурно-ниитын хүдэлмэрие тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Тус аймагуудай зарим колхозуудай малажал дээрэ хүдэлмэрилэгшэдтэ зохистой культурно-ажабайдалай услови байгуулагдаагүй. Жэшээнь, Курумканай аймагай Хрущевой, Молотовой нэрэмжэтэ ба бусад зарим колхозуудай малшад уйтан гэр байрада олоороо байдаг. Тэндэнь ариг сэбэр сахигдадаггүй ба улаан булангууд түхеэрэгдээгүй. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд малажалай фермэнүүд дээгүүр хаа яа ябадаг заншалтай.

Саашадаа малшадта иимээр хандажа яашье болохогүй. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие эрид һайжаруулха хэрэгтэй Тэдэнэртэ ажабайдалай таарамжатай зохид услови байгуулха тон шухала.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ВКП(б)-гэй обкомой IV пл...
шиидхэбэрие гүнзэгыгөөр ...
лалгые малшадай дунда эл...
хэ, лекционно пропаганды...
бурят--монгол литературы...
хёолнуудые үргэнөөр дэлг...
тараaха уялгатай. Тэрэшэл...
ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ...
дүй дүршэлые бусадай дун...
гэрүүлгые һайжаруулха, ...
байра байдалые ба хару...
эмхидхэлгын асуудалнуудаа...
тическа хөөрэлдөөнүүдые ...
консультацинуудые үнгэрг...
хэрэгтэ зооветеринарна мэр...
тэдые хабаадуулха тон ...
байна.

Малай үбэлжэлгые һайн...
гэргэхын тулада малшадай ...
социалистическэ мүрысөө эм...
хэ хэрэгтэнь колхозуудай ...
на эхин организацинуудта ку...
но-гэгээрэлэй эмхи зургаану...
һа хүргэхэ зэргэтэй. Түрүү...
дүршэлые дэлгэрүүлхэ зор...
гоор малажалай эрхим хүд...
лэгшэдтэй уулзалгын вечер...
эмхидхэхэдэ болоно.

Колхозуудые, малажалай ...
нүүдые шефтэ абаха гэһ...
низацинуудай һайшаалтай ...
лые халуунаар дэмжэхэ ...
Колхозуудай ниитын малай ...
жэлгые һайнаар үнгэр...
рэгтэнь эдэбхитэйгээр ...
ха гэһэн харюусалгатай б...
тэй зорилго культурно-ни...
эмхи зургаануудай урда таб...

П. Стужин, БМАССР ...
нистрнүүдэй Соведэй ...
хи культурно-гэгээрэлэй ...
зургаануудай хэрэгые ...
Управлениин начальн...
логшо.

Тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтая

ПОЛЕВОЙ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДТЭ МТС, КОЛХОЗ, БРИГАДА БҮХЭНЭЙ БЭЛЭН БОЛОҺОНИИЕ ҺАЙНААР ШАЛГАХА, ЭЛИРҮҮЛЭГДЭҺЭН ДУТАГДАЛНУУДЫЕ ТҮРГЭНӨӨР УСАДХАХА ШУХАЛА

☆ ☆

Тракторaa үдэр һүнигүй хүдэлмэрилүүлхэб

...байгай тарилгые һайн шанар...ар, хаһа саг соонь үнгэргэл...аа ехэнхидээ трактористнуу... хүдэлмэриһөө дулдыдадаг. ...жэлэй тарилгые һайнаар, аг...ническэ богонихон болзор үнгэргэхэ зорилгоор даалгаг... тракторaa эрхим шанартай заһабарилжа гаргааб.

...Г маркын трактораар ...шо жэлдэ түсэбэй ёһоор 408 ...р элдүүрилхын орондо 507 ...р элдүүрилээ һэм. Энэ жэл ... соо дэлгэрһэн механизатор...ай мүрысөөндэ оролсоод, ... Бунеевэй үүсхэлые дэмжэн, сезон соогоо 600 гектар зөөлэн хахалалгада оруулан элдүүрилхэ, 5 процент горючи ба түрхихэ материалнуудые алмаха уялга абанхайб.

Октябриин сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэдөө гектар бүриин 16—18 центнер таряа ургуулха зорилготойб. Энэ уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхын зорилгоор трактораа дахин дахин шалган үзөөд, тарилгын үдэрые хүлеэжэ байнаб.

Дымбрыл Гармаев,
Гашейн МТС-эй тракторист.

Халуунаар дэмжэнэб

...3 ондо комбайнернуудай ...нуудые дүүргэжэ, комбайне...ргэжэлтэй болоо һэм. Тэрэ ...ээ хойшо жэл бүхэндэ кол...й полидо хүдэлмэрилжэ, даал...ряа хододоо үлүүлэн дүүргэ...байгааб.

...удэй хоёр жэл соо С-4 гэ...самоходно комбайнаар ажал... Үнгэрэгшэ жэлдэ Красно...янска сельсоведэй Карл ...ксын нэрэмжэтэ колхозой по...дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа. ...га хадаха нормотой аад, 490 ...хадажа, 530 килограмм горючи алмааб. Һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө тус колхозһоо 8,90 центнер, гүрэнһөө 28 пүүд ороохо абааб.

Даалгабарита машинадаа наринаар хандажа, техническэ талаарнь һайнаар абажа ябаһанайнгаа түлөө иимэ амжалтануудые туйлааб. Машинынгаа механизмые хаһа саг соонь харууһалжа, хододоо шалгажа ябаа хада даалгабарита түсэб заатагүй дүүргэгдэдэг юм.

Д. Жанаев, Хоринн МТС-эй комбайнер.

☆

...аймагай «17 партсъезд» колхоз хабарай тарилгын кампанида ...р бэлэдхээ. Хүдөө ажахын бүхы машинанууд ба тоног зэмсэгүүд бүриин ...гдаанхай. Заһабарилгын хүдэлмэри дээрэ түмэршэ дархан Н. Три...ловай эрхим жэшээ харуулжа, үдэр бүри 1,5 ба дээшэ нормо дүүр...байгаа. Зураг дээрэ: түмэршэ дархашуул Н. Трифонов, Б. Чалбышев ... һүүлшынгээ сеялкэ заһабарилжа байна.

З. Веснинагай фото.

☆ ☆

Шииг нойто ехээр тогтооно

Иволгын аймагай Гильбэрын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд сабшалангайнгаа газарта шииг нойто ехээр тогтоохо хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Колхозой ахалагша луговод Раднаевай хүтэлбэри доро хэдэн колхознигууд 100 гектар сабшалангай талмай дээрэ һайрамай уһа тогтоогоо.

Мүн Саянтын сельсоведэй Хрущёвой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 120 гектар тарилгын талмай дээрэ һайрамай уһа тогтоожо байна.

XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод Рупышевай звено сабшалангай газар дээрэ хаалтануудые хээд, һайрамай уһа тогтоожо захалаа. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой луговод Л. И. Гермашевэй звено үнгэрэгшэ жэлдэ сабшалангай уһалагдадаг участогһаа гектар бүхэнэй 35—40 центнер үбһэ хуряаһан юм Мүнөө жэлдэ нүхэр Гермашевэй звено 150 гектар сабшалангай газарта шииг нойто тогтоохын тулада хуушан һубаг канаваниуудаа заһабарилжа захалаа.

Энэ талаар «Улаан Оронго» колхоз горьтой хүдэлмэри хэжэ байна. Олон хүнүүдэй хабаадалгатайгаар 3 дахин воскресниигүүд үнгэргэгдэжэ, сабшалангай газарта һайрамай уһа тогтоохын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдээ. Оронго голой хуушан хаалта заһабарилхын тула 75 кубометр шулуун бэлэдхэгдээ. Һайрамай уһа сабшалангай газар руу урадхуулхын тулада Оронго голдо олон газарта хаалтанууд түхеэрэгдээ. Мүн сабшалангай газар хоройлхын тулада 8 мянган һургааг, 274 тэргэ бургааһан бэлэдхэгдэһэн байна.

А. Нагаслаев.

Һайрамай уһа дэмы урадхуулхагүй

КУДАРА-СОМОН. **(Телефоноор абтаба).** Үрһэнэй ажахытай «Красная заря» колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ уһалһан участогһаа гектарай 18 центнер таряа, уһалагдаагүй газарһаа гектар бүхэнэй 6 центнер таряа хуряагаа һэн. Тиин мүнөө жэл энэ колхозой гэшүүд үндэр ургаса абаха уялга абаа. 280 гектар тарянай газарта һайрамай уһа тогтоожо, гектар бүриһөө 20 центнер ороохото культура ургуулха гэжэ тэдэнэр шиидэһэн байна.

Абаһан уялгаяа дүүргэхын тулада тус артелиин гэшүүд мүнөө һайрамай уһа тогтоолгоор горьтой хүдэлмэри хэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ тусхай бригада гараа. Тус бригада мүнөө поли дээрээ саһа обоолоожо, хаалта хэжэ байна.

Ульзуйтын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой бригада һайрамай уһа тогтоожо захалаа. Мүнөө энэ бригада 100 гектар сабшалангай газарта, 200 шахуу гектар тарянай полидо һайрамай уһа тогтоогоо. Мүн эдэнэр Кударинка голдо хаалта барижа эхилээ.

Ждановай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз энэ хүдэлмэри эхилээ. Звенонууд һубаг канавануудые заһабарилжа байна. 80 хүнүүдэй хабаадалгатайгаар воскресник һаяхан эмхидхэгдэжэ, эндэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Гэхэтэй хамта, аймагай олоншог колхозууд поли ба сабшалангай газар дээрэ шииг нойто тогтоолгые тоодоггүй байна.

И. Жарников.

Һурагшадай һайшаалта үүсхэл

Прибайкальска аймагай Турунтаевска дунда һургуулиин һурагшад 1951 ондо колхозуудай үндэр баян ургаса хуряаха хэрэгтэнь туһалха гэһэн һайшаалтай үүсхэл гаргаба. Тэдэнэр колхозуудта нютагай үтэгжүүлгэнүүдые ехээр суглуулая гэжэ аймагайнгаа һургуулинуудай бүхы һурагшадта һаяхан хандаһан байна.

Энэ хандалга соогоо тэдэнэр һурагша бүхэн 5 килограмм үнэһэ ба 5 килограмм шубуунай аргал суглуулха гэһэн уялга абаад, мүнөө бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлнэ. Тус һургуулиин һурагшад 5 үдэр соо 3 центнер үнэһэ ба 2 центнер шубуунай аргал суглуулаа.

Тэдэнэй энэ һайшаалтай үүсхэлые аймагай бусад һургуулинуудай һурагшад халуунаар дэмжэнэ. Жэшээнь, Каманска һургуулиин һурагшад 2 центнер үнэһэ ба 1,5 центнер шубуунай аргал суглуулаа.

Турунтаевска дунда һургуулиин һурагшадай энэ үнэтэ үүсхэлые республикымнай һургуулинуудай бүхы һурагшад халуунаар дэмжэхэ ёһотой.

Л. Герасимова.

☆ ☆

Машинануудаа хүсэдөөр ашаглахын түлөө

Иволгын МТС-эй тракторна бригадануудай бригадирнууд зүблөөн дээрээ Красноярска хизаарай Малороссийска МТС-эй тракторна бригадын бригадир Социалистическэ Ажалай Герой Иван Бунеевэй үүсхэл зүбшэн хэлсээд, машинануудаа хүсэдөөр ашаглахын тула социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо гэжэ шиидэбэ.

Маленковой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо хүдэлмэрилхэ тракторна бригадын бригадир Александр Бурков ингэжэ хэлээ:

— Иван Бунеевэй тракторна бригадын үүсхэл болбол тракторнуудай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ ехэ удхашанартай. Үнэхөөрөөшье олонхи машинанууднай хүсэдөөр ашаглагдадаггүй байгаа. Техникэ бүхы хүсөөрнь хэрэглэхэ бүхы арга боломжо манда бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай бригада нэгэ колесно трактораар сезон соогоо 936 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилһэн байна. Тиигээд машинаа техническэ талаарнь һайнаар тушаагаа һэмди. Манай бригадын механизаторнууд трактор бүхэнөө үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха, үндэр ургаса ургуулха уялга абаа. 1951 ондо бидэнэр СХТЗ трактораар — 700 гектар, «ДТ—54» трактораар —1500 гектар элдүүрилхэ, 150 гектар талмайһаа га бүриин 22 центнер, бусад бүхы талмайһаа гектарай 15 центнер таряа ургуулха уялга абаад, энээнээ дүүргэхын түлөө тэмсэхэбди. Часай графигаар хүдэлмэрилхэбди.

Нүхэр Бурков социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр Медведевэй бригадые уряа. Энээниие̇нь дэмжээд нүхэр Медведевэй бригада социалистическэ уялгануудые абаа.

Иволгын МТС-эй механизаторнууд Тарбагатайн МТС-эй коллективые социалистическэ мүрысөөндэ уриба.

Мүнөө энэ МТС-эй бригаданууд бүхы тракторнуудаа, прицепной машинануудаа дахяад шалгажа, бүрин түгэс болоһыень лаблана. МТС-эй олон трактористнуудынь колхозуудта туһаламжа үзүүлнэ. Плуг, борной, сеялкэнүүдые ба хомууд тоногуудые заһабарилалсахаһаа гадна, малдань нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэнэ.

Нүхэр Бурковой бригада мүнөө поли дээрээ гараад, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые байлгаха сарай барижа захалаа.

А. Алагуев.

☆

Кабанскын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд болзорһоо урид, февраль соо дүүргэгдэһэн байна. Тарилгада хэрэглэгдэхэ машина зэмсэгүүд, хомууд тоногууд һайнаар заһабарилагдаа. Зэмсэг хадхагша Ф. Стрекаловский нормоёо 150—160 процент дүүргэдэг байгаа. Зураг дээрэ: Ф. Стрекаловский (зүүн гарһаа), парторганизациин секретарь М. Ильков, колхозой түрүүлэгшэ В. Кобылкин тоног зэмсэгэй шанар шалгажа байна.

З. Веснинагай фото.

Томодхогдоһон колхоз тарилгадаа бэлэн

☆

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо Н. Коневой хөөрөөнһөө

☆ ☆

...ажалай харюусалгатай ...хабарай тарилгын хүдэлмэ...ойротожо байна. Байгша ...ороохо тарянай ба бусад ...нуудай үндэр баян урга...хуряаха, газартаряалангай ...ые эрид дээшэлүүлхэ зо... табигдана. Энэ зорилгые ...татайгаар бэелүүлхын тула ...һан бүхы резервнүүдээ ...лжэ, дүүрэнээр хэрэглэхэ ... байна. Олон колхозуудые ...харабал, булга адли жэг...хүдэлмэрилдэггүй байха юм. ... зариманиинь һайнаар ...рилжэ, түрүүлэн ябадаг, ...нэгэниинь гээгдэдэг, гурба...ариимуудынь «дундые» ба...лэ ябахые оролдодог бай...

...байдал юугээр тайлбарил...али тэдэнэй условинууд он...ос гү? Тиимэ бэшэ, тэдэнэй ...нууд барандаа адли байдаг. ... зарим колхозууд ажа...хүгжэлтын резервнүүдые ... хэрэглэдэг, нүгөөдүү...тиимэ резервнүүдые оло...тельнэ ажахыдаа хэрэг...байна. Мүн колхозууд дотор ...нуудынь нэгэ жэгдээр хү...лдэггүй. Зарим бригада... полевой хүдэлмэринүүдые ...р ба һайнаар үнгэргэжэ, ...ргаса хуряадаг, тиихэдэ ...дынь нэгэл байра дээрээ ...» байдаг гү, али хүсэд ...рокогүй амжалтануудые ...айха юм.

... нюултагүй, манайшье ...о иимэ эллэб янзаар хү...лдэг ушарнууд үзэгдэнэ. ... бригаданүүдтэ орходоо ...хүдэлмэринүүдээ мүнгөөр ...г бригаданууд бии Имаг...доторойнгоо резервнүүдые ... шадаагүй дээрэһээ тэдэ бригаданууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ ойлгоһон байнабди. Тиимэһээ резервнүүд тухай минии бэшэһэмни дэмы бэшэ. Социалистическэ хүдөө ажахые улам саашань хүгжөөн дэбжүүлхын тулада колхоз, МТС, совхозой доторойнгоо бүхы резервнүүдые хэрэглэн ашаглаха зорилго табигдана. Энээн тухай бидэндэ манай большевистскэ парти, Советскэ правительство, агуу ехэ Сталин хододоо һануулдаг. Мүнөө хүдөө ажахын шэнэ жэлдэ орохо зуураа, газартаряалан, малажал ба хүдөө ажахын бусад һалбаринуудые улам хүгжөөхын түлөө тэмсэл эхилхэ зуураа, доторойнгоо резервнүүдые элирүүлэн хэрэглэхын тулада, улам улам оролдохо ёһотойбди.

Манай колхоз ниитынгээ ажахын бүхы булюу һайниие элирүүлэн ашаглахын түлөө нилээд ехэ оролдолго гаргана. Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй үедэ энэ талаар илангаяа ехэ юумэ хэгдээ. Үйлэдбэриин резервнүүдые олохо тухай бодомжолхо зуураа, манай колхозуудай нэгэдэһэнтэй дашарамдуулан, бии болгогдоһон арга боломжонуудаа мартанагүйбди. Үнгэрэгшэ жэлэй августда Красноярска сельсоведэй 3 колхоз — «1-е мая», «Октябрь» ба Буденнын нэрэмжэтэ колхозууд нэгэдэжэ, олоянзын ажахытай томо колхоз байгуулагдаа һэн. Колхоздомнай ажал хэжэ шадаха 461 гэшүүдые хабаадуулһан 320 үрхэтэ тоологдоно. Томодхогдоһон колхозой үлүү һайн байһаниинь нёдондо таряа хуряалгын үеһөө харагдажа эхилээ һэн. Түбхын түрүүндэ колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, тодорхойлбол, тарянажалай бригадануудые томодхохо арга боломжотой болоһон байгаабди. Мүнөө тарянажалай 6 бригадатайбди. Гэбэшье, хабарай полевой хүдэлмэриин эхилтэр эдэ бригадануудые 4 бригаданууд болгохобди. Бригадануудые томодхолго хадаа тэдэнэй ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, ноогоо тарилгата севооборододоо һайнаар ашаглаха, бригадые һайнаар хүтэлбэрилхэ ба хүдөө ажахын техникые дүүрэнээр ашаглаха арга боломжо олгохо байна.

Газартаряалангай үндэр культура, түрүү агротехникэ хадаа ургаса дээшэлүүлхэ шухалын шухала нүхэсэл мүн болоно гэжэ мичуринска наука һургана. Бидэнэр агротехническэ хэмжээ-ябуулганууудай бүхы комплексые бэелүүлжэ, тарянайнгаа бүхы талмайн га бүриһөө 14—15 центнер таряа ургуулха зорилго урдаа табинхайбди. **Тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэхын тула юу хээбибди, саашадаа юу хэхэбибди?**

Энэ жэлдэ шииг нойто сугларуулхын түлөө тэмсэлдэ онсо анхарал хандуулагдаа. Шииг нойто элбэгээр суглуулһан газарта ургасын хэмжээн дээшэлнэ гэжэ урда жэлнүүдэй дүй дүршэл харуулна. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ манай колхознигууд саһа тогтоолгые һайнаар үнгэргэжэ, энэ хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Тарянай талмайе үтэгжүүлгэ хадаа ургасые дээшэлүүлгын нэгэн шухала услови мүн. Энэ хүдэлмэри мүнөө жэлдэ урда жэлнүүдэйхиһээ бүри үргэн хэмжээтэйгээр үнгэргэгдэхэ юм. Үтэг элбэгтэй элүүр газаргүй хадамнай энэ хүдэлмэри илангаяа шухала байна. Энээниие хараадаа абажа, тарянай талмайнууд дээрэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые үшөө намар байхаһаа хойшо гаргажа эхилээ һэмди. Энэ хүдэлмэридэ хүнүүдые ба мори унаа олоор табижа, мүн һайнаар хүдэлмэрилһэн колхознигуудые урмашуулга эмхидхэжэ, полинууд дээрэ тон ехэ хэмжээнэй —12 мянган центнер наг шэбхэ зөөхэ ябадал хангаабди. Тэрэшэлэн үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулха түсэб дүүргэгдэһэн, минеральна үтэгжүүлгэнүүд бэлэдхэгдэһэн байха юм. Ингэжэ, мүнөө жэлдэ колхознай бүхы түрэлэй үтэгжүүлгэнүүдээр нилээд ехэ тарянай талмай үтэгжүүлхэ, намарай шэниисын ба хара тарянай ургасада нэмэлтэ тэжээл үгэхэ, тэрээгээрээ ороохо тарянай ургасые нилээд дээшэлүүлхэ байна.

Эрхим шанартай үрһэ хүрэнгэ хадаа үндэр ургасын үндэһэ һуурнуудай нэгэн шухала нүхэсэл юм гэһэн советскэ агробиологическа наукын заабарие бидэ ходоодоо һанажа ябадагбди. Манай колхоз партиин ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые хэрэг дээрэ бэелүүлэн, үргэлжэдөө сортовой тарилгада шэлжэн ороһон байна. Мүнөө колхознай бүхы ороохото культурануудай сортовой үрһөөр хангагданхай. Үрһэ хүрэнгэмнай ургаха шадал һайнтай ба бултадаа хороор угаагдаһан байха юм. Тиимэшье һаань, зарим хүрэнгэеэ нара һалхинда болбосоруулха, шэниисын ба овесой хүрэнгэ яровизацилха байнабди.

Тарилгын болзор хадаа үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай. «Хабарай үдэр жэлые тэжээдэг» гэжэ арад зон дэмы хэлсэдэггүй. Тиимэһээ тарилгые агротехническэ һайн болзорто, 13—14 үдэрэй турша соо, эртын культурануудай тарилгые 10—11 үдэр соо үнгэргэхэ байнабди. Бүхы культурануудаа севооборододой түсэбэй ёһоор тарихабди. Шэниисэмнай пар ба намарай пар дээрэ таригдаха. Газараа 18—20 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха, бүхы талмай дээрээ эртын борнойлго хэжэ, хүрьһэнэй нойтыень барихабди.

Тарилгые богонихон болзор соо үнгэргэхын тула түбхын түрүүн тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууда үндэр бүтээсэ туйлаха байнабди. Механизаторнуудта бүхы условинуудые байгуулжа, тэдэнэй һаадгүй ажаллаха ябадал хангахабди. Колхознай бүхы договорно уялгануудаа наринаар ба саг болзортонь дүүргэхэ байна.

Хабарай полевой хүдэлмэринүүдтэ ажал хэжэ шадаха бүхы колхознигууд, бүхы мори унаа, зэр зэмсэг барандаа элсүүлэгдэхэ юм. Гэбэшье, бүхы колхознигуудые хүдэлмэридэ элсүүлгээр һанаагаа амаршаха бэшэ, харин колхозник бүхэнэй ажалайнгаа нормые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, бүхы колхознигуудай ажалайнгаа жаяг заршам сахиха, сагаа гамнаха ябадал туйлаха ёһотойбди.

Мүнөө хабарай тарилгые үнгэргэхэ үйлэдбэриин түсэб зохёогдожо байна. Тарилгын эхилтэр энэ түсэб бригада бүхэндэ, колхозник бүхэндэ хүргэгдэхэ юм. Тиимэһээ хүнүүд ажалайнгаа нормые, ажаллаха газараа эртээнһээ мэдээд байха болоно. Тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула манай эгээн зүб ба найдамтай методые— социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди Мүнөө тарянажалай бригаданууд тарилгада эрхимээр бэлэдхэхын түлөө мүрысэжэ байна. Энэ мүрысөөн тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахадамнай тон ехэ туһа хүргэхэ байна. **Тарилгада бэлэдхэлгээр Семен Андреевич Муравьёвой, Степан Никитович Коневой ба Афанасий Аввакумович Вторушинай бригаданууд һайн амжалтануудые туйлаа.**

Тарилгын үедэ бригаданууудай хоорондохи мүрысөөн улам эршэдэхэ байна. Бригаданууд дотор колхознигууд мэргэжэл мэргэжэлээрээ: сеялщик сеялщигтэй, плугшан плугшантай гэхэ мэтээр хоорондоо мүрысэхэ юм. Мүрысөөнэй түрүүшүүлые показателиин доска дээрэ бэшэхэ, шагнаха мэтээр урмашуулхабди.

Полевой хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэлгын үшөө нэгэ шухала арга бии. Энэ хадаа түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлгэ болоно. **Тарилгада ороһоной түрүүшын үдэрһөө эхилэн хүдэлмэриин дүй дүршэл андалдаха ябадал үргэнөөр эмхидхэхэ, түрүүшүүлэй туйлалтануудые бүгэдэ колхознигуудай шадабари болгохо хэрэгтэ коммунистнууд ба комсомолецууд эдэбхитэйгээр туһалха байна.**

Тарилгын эхилтэр тоотой үдэрнүүд үлэбэ. Мүнөө бидэнэр һүүлшынгээ бэлэдхэлнүүдые хэжэ байнабди. Мори унаагай хомууд тоног, тэргэ заһагдана, горючи ба түрхихэ тоһодохо материалнууд асарагдана, бригаданууудай тарилгада бэлэдхэл дахин дахин шалгагдана. Агротехническэ кружогтоо колхознигууд газарые культурнаар элдүүрилхэ, элдэб үтэгжүүлгэнүүдые хэрэглэхэ мэтын тарилгын хүдэлмэритэй холбоотой асуудалнуудые шудална.

Хабарай тарилгые амжалта түгэсөөр үнгэргэжэ, мүнөө жэлдэ үндэр баян ургаса хуряажа Эхэ орондоо эрхим дээдын бэлэг барихын түлөө манай колхознигууд эсэшэгүйгөөр тэмсэхээр зоригжонхой.

Естественно-научна темээр хөөрэлдөөн

Огторгойн гэрэлтэгшэ зүйлнүүд

Һарагүй сэлмэг һүни тон олон одо мүшэд харагдадаг. Тон хурса нюдатэй хүнүүд ямаршье дурамбайгүйгөөр тэнгэридэ хэдэн миллион бэшэ, харин оройдоо хоёр гурбан мянган одо мүшэ харадаг юм. Газарые хаана хаанаһаа тойроод байһан бүхы тэнгэридэ тиимэ юрын нюдэндэ харагдадаг одо мүшэд зургаан мянганһаа дээшэ бэшэ байдаг. Эдэ бултадаа тоологдоод, тусгаар списогүүд соо бэшээтэй байдаг. Энээниие бүридхэхэнь тиимэшье бэрхэ бэшэ байгаа, юуб гэхэдэ одо мүшэд хоор хооронд оо байраяа һэлгэдэггүй шахуу юм.

Энээниие лаблан этигэхын тула одо мүшэнүүдэйнь ямар нэгэч обёорхоор дүрсэнүүдые бии болгоһон ехэ бэшэ участок одо мүшэтэ тэнгэридэ шэлэжэ абабал зохихо. Тус дүрсэнүүдые хүнүүд тон эртэ урда сагта обёорһон байгаа, тэдэниие бүлэг одод гэжэ нэрлэдэг (жэшээнь Долоон үбгэд). Хэрбээ тэрэ бүлэг одонуудай картэ нарин нигтаар зохёожо, хэдэн арбаад жэл болоод хараа һаа, анха түрүүн хараһандал тон адли бүлэг ододые харахабди: нэгэшье одониинь хосорхогүй, нэгэнииншье байраһаа хүдэлхэгүй. Ганса бүлэг ододнай бүхэли дээрээ анхан байһан газартаа үгы байжа болохо юм. Тэрэнээ огто олонгүй үлэжэ болохобди, юуб гэхэдэ олон бүлэг одод тэнгэриин эрьелдэһэн мэтээр үзэгдэдэг дээрэһээ гаража орожо байдаг. Тэнгэриин эрьелдэһэн шэнги үзэгдэдэг ушар үнэндөө манай Газарай эрьелдэдэгтэ адляар болодог, зүгөөр нүгөө тээшээ эрьелдэдэг. Тиимэһээ огторгойдо газарай бүмбэрсэг дээрэ шэнги, хүдэлдэггүй хоёр точко, огторгойн хоёр полюс бии байдаг, тиихэдээ одо мүшэд тэдэниие тойрожо ябаһан мэтэ үзэгдэдэг. Газарай хойто хахад бүмбэрсэгтэ огторгойн хойто полюс харагдадаг. Эгээ полюс дээрэ ямаршье одон үгы юм, харин тэрээндэ тон дүтэ Алтан гадаһан гэдэг нилээд ялагар одон байдаг. Тэрээниие Долоон үбгэд гэжэ бүлэг ододоор олоходо бэлэн юм. Алтан гадаһан огто хүдэлдэггүй юм шэнги үзэгдэдэг, тиихэдээ Хойто зүгые компасһоо тодоор заадаг, харин бусад одо мүшэдынь тэрээнээ тойроод эрьелдэдэг шэнги байдаг.

2—3 мянган жэл энээнһээ урда тээ ажаһууһан хүнүүд огторгойе мүнөө хаража үзөө һаа, бүлэг одонуудай хэлбэридэ обёорхоор хубилалта олохогүй һэн. Тиимэһээ одо мүшэд үнинэй хүдэлдэггүй одонууд гэжэ нэрлэгдэнхэй юм. Саашадаа, одонууд гээшэ юуб гэжэ хөөрэжэ үгэхэдэмнай, тус нэрэ үнэндөө буруу гэжэ харахат.

Гэбэшье тон ялагарнууд хэдэн одод бии юм, тэдэниие эртэ урда сагта ябадаг одод гэдэг һэн. Хэрбээ тиимэ одые одо мүшэдэй карта дээрэ тэмдэглээ һаа, хэдэн һара болоод, заримдаа хэдэхэн үдэр болоод, ондоо одонуудай дунда ошошоод байха, харин бусад одонуудынь байрануудтаа үлэһэн байха.

Тиимэ одонуудые планетэнүүд гэдэг. Планетэ гэжэ греческэ үгэ хадаа тэнүүл одон гэһэн удхатай юм.

Юрын нюдөөр табан планетэ хаража болохо юм. Бүхы планетэнүүд одонуудта орходоо манда һүүрагүй ойро юм, тиихэдээ һараһаа һураггүй холо юм гэжэ бидэ мүнөө мэдэнэбди.

Огторгойдо хаража болохо бүхы гэрэлтүүлэгшэдые нэрлэжэ захадахын тула кометэнүүд ба «унадаг одонуудые» нэрлэхэл үлөө. Кометэ хадаа гэрэлтэһэн манаар тойроотой одон шэнги түхэлтэй юм, тэрээндэ тусгаар һүүл бии байдаг. Кометэнүүд болбол, планетэнүүд шэнги, нэгэ бүлэг одонуудһаа нүгөө бүлэгтэнь шэлжэн ошодог, зүгөөр тэдэнэр тон үсөөн үзэгдэдэг, тиимэһээ унгшагшадай олонхинь тэдэниие нэгэшье хараагүй ёһотой.

«Унадаг одонууд» гү, али метеорнууд болбол бүгэдэ мэдээжэ. Эдэнэр ганса нэрээрээ одонууд юм, харин бодото одонуудтай жэшэхэдэ, тэдэнтэй ямаршье адли зүйлгүй байдаг. Одонууд болбол өөрөө гэрэлтэй тон ехэ бодосууд, манай Наран шэнги, тон холын наранууд юм. Тэдэнэр хэзээдэшье, хайшаашье унадаггүй. Харин «унадаг одонууд» хадаа юртэмсын агааргүй дайда дотор олоороо хиидэжэ ябадаг юрын шулуунууд гү, али үнгэрхэдөө элһэхэнүүд мүн юм. Тэрэ элһэхэнүүд, Газарһаа холуур хиидэжэ ябахадаа, хүйтэнүүд ба бараан харанууд байдаг, тиин бидэ тэдэнэй бии байдагые огто мэдэнэгүйбди. Харин тиимэ шулуунуудай ямар нэгэниинь газартай уулзахадаа секундын хэдэн арбаад километр түргөөр манай атмосферэ руу хиидэжэ ородог, тиихэдээ артиллерийскэ снарядһаа холо түргөөр ябадаг. Һомон гээшэ хиидэжэ ябахадаа агаар шүргөөхэлөөрөө халадаг гэжэ мэдээжэ юм. Манай атмосферэ руу хиидэн ороһон огторгойн «снарядууд» холо ехээр халадаг. Халахалаараа тэдэнэр аяар дээрэ, үүлэнүүдһээ холо дээрэ ябахадаа агшам зуура хайлажа уурал болошодог. Тиихэлээр хүнүүд «одон унаба» гэжэ хэлэдэг.

(«Юртэмсэ хайшан гэжэ бүридэнхэйб» гэһэн, профессор **И. Ф. Полагай** брошюраһаа)

Боксоор республикын түрүү һууриин түлөө мүрысөөн

Һаяхан Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой культурын ордондо боксоор БМАССР-эй түрүү һууриин түлөө командна мүрысөөн болобо. Энэ мүрысөөндэ Улан-Удын һайн дуранай спортивна обществонуудай ба Кяхтын аймагай хамтарһан командын 75 боксернууд хабаадалсаа.

Ехэшүүлэй дунда «Наука» гэжэ һайн дуранай обществын боксернууд түрүү һуури эзэлээ. Хоёрдохи һуури Кяхтын аймагай боксернуудай командада олгогдоһон байна.

Багашуулай дундаһаа ГорОНО-гэй һургуулинуудай боксернуудай команда түрүү һуури эзэлээ. 1951 ондо боксын мүрысөөгөөр республикын чемпионой нэрэзэргэ «Наука» обществын боксер нүхэр Собенниковто (хүнгэн шэгнүүртэй) олгогдоо.

Хахад хүнгэн шэгнүүртэн сооһоо Бузаев («Локомотив»), Батуев (Кяхта) хоёрой уулзалга шанга тулалдаатайгаар үнгэржэ, Бузаев илаһан байна. Хүнгэн шэгнүүртэнэй дунда 1-дэхи разрядай боксер нүхэр Никифоров (Кяхта) бүхы тулалдаануудаа илалтаар дүүргээ.

Илалтануудые туйлагшадта боксоор БМАССР-эй чемпионой нэрэзэргэнүүд олгогдоһон ба грамота болон шан барюулагдаа.

А. Игумнов.

Зураг дээрэ: боксоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадагша боксёрнууд Ф. Савельев, К. Зонхоев тулалдажа байна.

О. Сурнаковагай фото.

Эб найрамдалай пактын түлөө!

Польшын ажалшад эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналаар дэмжэнэ

ВАРШАВА, мартын 30. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха суглаанууд ба митингнүүд Польша дотор боложо байна. Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй Европейскэ конференциин ба Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэринүүдые Польшын ажалшад нэгэн һаналаар дэмжэнэ.

Хэблэлэй Польско агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан митинг Катовицыда боложо, Силезскэ промышленна округой 50 мянга гаран ажалшад байлсаба. Ольштынска воеводстводо эб найрамдал хамгаалха суглаануудта хабаадаһан 100 мянга үлүүтэй ажалшад эб найрамдал сахин хамгаалхаар эрид шиидэнхэй байһанаа мэдүүлээ.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие үргэдхэхэ гэһэн патриотическа хүдэлөөн Хитадта дэлгэрээ

ПЕКИН, мартын 30. (ТАСС). Цзинаньда гарадаг «Дачжунжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, хүдөө ажахын түрүү хүдэлмэришэ Ли Шунь-да гэгшын хүтэлбэрилдэг ажалай харилсан туһалалсаха группа хүдөө ажахын үйлэдбэриие ехэдхэхын түлөө патриотическа мүрысөө дэлгэрүүлхые уряалба. Энэ уряань таряашадай зүгһөө үргэнөөр дэмжэгдээ. Шаньдун провинцида ажалай харилсан туһалалсаха 178 группа Ли Шунь-дагай группын уряае дэмжэбэ. Хүдөө ажахын түрүү хүдэлмэришэ Лу Ши-хань гэгшээр хүтэлбэрилэгдэһэн ажалай харилсан туһалалсаха группын гэшүүд тус уряае дэмжэн абажа энэ жэлдэ му газар бүриһөө (1 му газар 1/16 гектартай адли) үнгэрһэн жэлэйхиһээ 110 кэтти (1 кэтти — 0,5 килограмм) ехэ орооһо абахабди гэжэ мэдүүлээ.

Чусянь райондохи ажалай харилсан туһалалсаха группа дайнай урда тээхи жэлнүүдэй дунда жэшээнэй ургасые 70 процентээр үлүүлхэ ургаса хуряаха гэһэн уялга абаа.

Францида юумэнүүдэй сэн хүндэрнэ

ПАРИЖ, мартын 30. (ТАСС). Французска правительствын шиидхэбэреэр, түлишын ба электроэнергиин сэн апрелиин 1-һээ эхилээд дахин дээшэлүүлэгдэхэнь гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Электроэнергиин түлбэри—10 процент, газай түлбэри — 5 процент, гэртэ түлихэ нүүрһэнэй сэн — 5 процент дээшэлүүлэгдэхэнь.

Электроэнергиин ба газай түлбэриин, нүүрһэнэй сэнгүүдэй дээшэлэлгэ хадаа промышленна товарнуудай сэнгүүдэй улам хүндэрхэ ябадалда зайлашагүй хүргэхэ байна гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Великобританиин компартиин гүйсэдкомой Политическэ комитедэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН, мартын 30. (ТАСС). Ирандахи событинуудтай дашарамдуулан Великобританиин компартиин гүйсэдкомой Политическэ комитедэй хэһэн мэдүүлгые «Дейли Уоркер» газетэ толилоо.

Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Англо-американска нефтяной олзоборилгонууд дээрэ эсэргүүсэн бодоһон хүдэлмэришэдые айлгаха зорилгоор ба империалистическэ энэ ехэ концерныг дарлан мүлжэхэ эрхэнүүдые хамгаалха зорилгоор, английска сэрэгэй корабльнуудые Персидскэ залив руу эльгээһэн ябадал империализмын агрессивнэ политикын тодо гэршэ мүн.

Энэ хадаа баалалтын гуримаар англо-иранска нефтяной компанитай хэлсээ баталалга туйлахын тула английска сэрэгэй корабльнуудые Персидскэ залив худар 1933 ондо эльгээһэн консервативна правительствын империалистическэ политикань бодотоороо мүн байна.

Тус хэлсээгээр хараалагдаһан «хуулита эрхэнүүд» гэдэгтэ түшэглэн, лейбористска правительство болбол оронойнгоо нефтяной промышленность национализировалхэ гэһэн иранска арадай эрилтэнүүдые буруушаана. Американска ба английска империалистнуудай хоорондохи бүхы атаа мэеэнүүд хадаа правительствые хэдэ дахин хүсөөр һэлгэхэ ба ордоной эрьелтэ хэхэ ябадалда хүргөө, тиин энэнь арадта эсэргүү, Ирандахи демократическа эрхэ сүлөөнүүдтэ эсэргүү ба Советскэ Союзтай хани барисаатай байха гэһэн арадай эрмэлзэлгэдэ эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй байна.

Англо-иранска нефтяной трестые дэмжэхын тула английска сэрэгэй корабльнуудые эльгээһэн ябадалда эсэргүү эрид протест мэдүүлхые бүхы профсоюзна ба лейбористска организацинуудые уряалнабди.

Демократическа эрхэ сүлөөнүүдэй түлөө, өөрынгөө ороной баялигуудай эзэниинь байха эрхын түлөө бүхы иранска арадай тэмсэл ба эсэргүүсэн бодоһон хүдэлмэришэдэй тэмсэл хадаа английска хүдэлмэришэн ангиин бодото интересүүдтэ хамаадана».

Ирандахи байдал

ТЕГЕРАН, мартын 30. (ТАСС). «Эттелаат» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Иранай урда зүгэй Хузистандахи Абадан, Месджеде Сулейман, Ага-Джари, Хафтгель, Лаали, Бенлер-Машур, Гячсаран городуудта сэрэгэй байдал сонохогдобо. Вехбехан городһоо Ага-Джари город худар сэрэгэй хэдэн подразделениинүүд эльгээгдээ гэжэ «Кейхан» газетэ бэшэнэ. Хафтгель, Гячсаран, Месджеде Сулейман ба Лаалида байдаг нефтиин олзоборилгонуудта сэрэгүүд эльгээгдээ гэжэ «Бахтаре Эмруз» газетэ мэдээсэбэ.

Английска уһан-сэрэгэй хүсэнүүдэй штабай шиидхэбэреэр, английска 4 крейсер, 12 миноносец ба сэрэгэй бусад корабльнууд Оманска болон Персидскэ заливуудта эльгээгдээ гэжэ Юнайтед Пресс агентствын лондонско корреспондентын хэлэһые үндэһэ болгон, «Кейхан» газетэ мэдээсэбэ. Английска 140 самолёдуудые зөөхэ 2 авианосец Англиһаа Персидскэ залив эльгээгдээ гэһэн Франс Пресс агентствын мэдээсэлые тус газетэ мүн лэ толилоо.

«Бахтаре Эмруз» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Бендер-Машурай эсэргүүсэн бодоһон хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэд ажалай министерстводэ, мүн «Национальна фронтын» ударидагшадта телеграмма эльгээбэ. Англо-иранска нефтяной компаниин засагаархид хүдэлмэришэдэй эрилтэдэ ямаршье анхарал хандуулнагүй, тиин забастовко үргэлжэлһөөр гэжэ телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

Американска агаарай дээрмэшэд Пхеньяниие зэрлиг муухайгаар бомбодоо

ПХЕНЬЯН, мартын 28. (ТАСС). (Замдаа һаатаба). Мартын 28-да американска авиаци Пхеньяниие зэрлиг муухайгаар дахинаа, бүхэли үдэр бомбодоо. Американска бомбардировщигууд городто 8 дахин добтолжо, фугасна ба удаан байжа тэһэрхэ бомбонуудые хаяба.

Пхеньянда сэрэгэй ямаршье объектнүүд байхагүй гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын правительствын хэдэ дахин тусхай мэдүүлһэниинь элитэ. Энээнэй урда тээ городые американска авиациин олон удаа бомбодоһоной уршагаар, Пхеньянай олон арбаад мянган хүн нүхэ һүбэнүүд соо, газар доро байралха баатай болоһониинь мэдээжэ. Гэбэшье, үни хада һандаргагдаһан энэ городые Макартур зэрлиг муухайгаар дахин бомбодохо захиралта үгэһэн байна.

Городой бүхы кварталнууд бомбодуулаа. Ехэ театрын районд охи бүхы юумэнүүд газарай хүрьһэнһөө хюһагдаа. Пхеньянай баруун тээхи эрье шадар, Морамбоной райондо, рынок байдаг талмай дээрэ олон бомбо унажа, газарынь урбуулаа. Үхэһэн хүнүүд улицануудта хэбтэнэ. Һандаргагдаһан байшангуудай подвалнууд соо олон зуун эхэнэрнүүд, үхибүүд ба хүгшэд амидыгаар булагдаа.

Бомбо унажа хонхойһон газарта, гашуудалтай нэгэ хүдэлмэришэ хүн харагдана. Тэндэ һаяхан тэрэнэй гэрынь байһан байгаа. Американска бомбын сэхэ тудахада, тэрэ гэр тооһон тоброг болошсо. Гэр дотороо байһан һамганиинь, 8 ба 5 наһатай хоёр басагадынь, 4 һаратай хүбүүниинь, мүн һамганайнь эгэшэ, тэрэнэй 3 наһатай хүбүүн, 2 һаратай басаган гэрэй һандархайда даруулжа үхөө.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУ[Д]

Арадай армиин Гла[вна] командованиин мэд[ээсэл]

ПХЕНЬЯН, мартын 31. (ТА[СС]). Фронтын бүхы участогууд [...] Арадай армиин частьнууд [...] дай һайндуратантай хамтад[аа ...] жа, дайсанай амиды хүсэ[н ...] техникэдэ ехэ гээлтэ хорол[...] дые ушаруулан, шанга ба[йлдаа]нуудые хэжэ үргэлжэлөө [...] Корейскэ арадай-демократ[ическа] республикын Арадай арми[ии Главна] командованиин мүнөөдэ[р ...] жуулһан мэдээсэл соо хэлэ[гдэнэ].

Фронтын баруун участок [...] Арадай армиин частьнууд ма[ртын] 31-дэ дайсанай 3 самолёдые [...] дажа унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, апрелиин [...] (ТАСС). Арадай армиин [...] нууд Хитадай һайндур[...] частьнуудтай хамтадаа [...] бүхы фронтнууд дээрэ дай[...] эсэргүү шанга байлдаанууд[...] жэ үргэлжэлөөд, тэрэнэй [...] хүсэндэ ба техникэдэ ехэ [...] хоролтонуудые ушаруулжа [...] гэжэ Корейскэ арадай-демо[кратическа] республикын Арадай [ар]миин Главна командовани[...] лиин 1-дэ мэдээсэбэ.

Сеульска шэглэлдэ болоһо[н тул]алдаануудай нэгэндэ Арада[й ар]миин частьнууд лисынма[...] сэрэгүүдэй батальониие [...] усадхаба. Дайсанай 6 са[...] буудаган унагаагдаа.

Аляскада маневрну[уд] болсхонь

НЬЮ-ЙОРК, мартын [...] (ТАСС). Ассошиэйтед [Пресс] агентствын корреспондентын [...] сэһэнэй ёһоор, апрелиин [...] эхилээд 24 үдэрэй турша [...] Аляскада сэрэгэй маневрнууд[...] лохонь гэжэ Аляскын сэрэгэй [...] ругой командовани соно[...] Хуурай газарай, уһан-сэрэгэй [...] агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд Ал[...] түүхэдэ түрүүшынхеэ ха[...] маневрнуудта хабаадахаяа [...] Маневрнуудынь гол түлэб [...] кын, Энкорадисай ба Фербе[...] районуудта болохоор хараа[...] на.

Шатараар дэлхэйн түрү[ү] һуури эзэлхын тула [...]

М. Ботвинникгай хоёрдохи [...]

Советскэ Армиин Центр[...] байшан соо матчын доло[...] парти Ботвинник-Бронштейн [...] рой хоорондо мартын 31-дэ [...] дагдаба. Хойшолуулагдаһан [...] тидаа Ботвинник үлүү хүб[...] байгаа. Дэлхэйн чемпион [...] ябадал уридшалан бэлэд[...] бэрсынгээ талада ото гар[...] хүбүүтэй болоо. Бронштейн [...] рээндэнь эсэргүү юушье хэлэ[...] дангүй, 66-дахи ябадалдаа [...] дэ.

Тиин, Ботвинник удаа уда[...] хоёр илалта туйлаба. Матчын [...] Ботвинникгай талада 4:3 боло[...]

(ТАС[С])

Харюусалгата редак[тор] **Б. А. ОЧИР[ОВ]**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85 отв. секретаря 3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03565. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]